

Szélvédő eső után I., II., III.

Hajdu Izabella

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző kar

képi ábrázolás BA 1

Marosi Katalin, tanszékvezető

Az OTDK-ra továbbjutott pályamunkám 3 db 40x40 cm vegyes technikával készült sorozat: Szélvédő eső után I., II., III. A célom ezzel a képgrafika sorozattal az volt, hogy valamilyen hétköznapi és unalmas tárgy vagy jelenség legyen a fókuszpontban, újszerű vizuális megjelenéssel, a képgrafika fogalmi körében tartva az alkotást.

Az alkotási folyamat többretű volt, kezdve néhány egyszerűen megfogalmazott és visszafogott 10x10 cm nagyságú grafikák készítésével. A kreálásuk során bizonyos korlátok között mozogtam, így az elkészült vázlatokra a fekete-fehér monokromitás és a vonalstruktúra volt a jellemző. A megfigyelési művelet részeit képezték: a kis képek egymásmellé tétele, különböző nézőpontból való megtekintés, forgatás, valamint a részben letakarás. Ilyen módon próbáltam a rajzokon megjelenített elemeket összeköttetésbe hozni a valósággal. A tekintetemet megragadta az a példány, amelyből később a pályamunkám fejlődött ki. Nem volt szükségem túlzott fejtöresre, hiszen egyből az ablaktörlő megszakítás nélküli mozgása és a szélvédőn hagyott apró esőcseppek jutottak róla eszembe. Tökéletes kiinduló anyagnak tartottam, hiszen teljes mértékben hétköznapi, mondhatni unalmas és az ember sem figyel fel rá gyakran, kivéve természetesen azokat az eseteket, amikor az ablaktörlő lapátok elromlanak vagy rosszul végzik a munkájukat.

A harmadik lépcsőfok a vázlat alapján történő kivitelezés volt. Először fontolóra kellett vennem azt, hogy a papír méretét mennyire növelem meg, valamint, hogy ezzel együtt a vizuális elemek is milyen mértékben kerülnek felnagyításra. A méretnövelés miatt újra kellett gondolnom az eszközök használatát is egyben.

Meglehetősen szimpla kellékeket és anyagokat használtam a megvalósításhoz: fekete akril festéket; fekete tűfilcet különböző vastagságban; és egy nagy ecsetet, amelyet egy barkácsáruházból szereztem be. Mivel az ecset túl vastagnak és sűrűnek bizonyult, a fele ecsetszőrt levágtam róla, ezzel téve keskenyebbé.

Az alkotások két részből tevődnek össze: egy hirtelen, egymásodperces csuklómozdulattal húzott és egy kipontozott részből, mely órákon át készült. A hosszadalmasan kidolgozott részeket három különböző módon oldottam meg. Az elsőnél rövid, vékony vonalakat húztam szorosan egymás mellé az ecsetvonással megkezdett ívet követve. Ez olyan hatást kelt, mint a zuhogó eső, melyet a szél nem hagy, hogy merőlegesen essen a talajra. A második és harmadik kivitelezésnél pontozást alkalmaztam egy egyszerű fekete tűfilccel. Ezek közül az egyiknél három sávost pontozást használtam, a sávok közt jelentős helyet hagyva. Az így képezett látvány arra az esetre emlékeztetheti a befogadót, amikor a mozgó ablaktörlő nem érintkezik teljes mértékben a szélvédőre. Az utolsó variáció kivitelezésénél pedig ömlesztve maradtak a pontok helykihagyás nélkül. A hirtelen, csuklóból húzott íveket többször is

begyakoroltam egy pocsékolásra szánt papíron annak érdekében, hogy az élesben készített alkotásoknál ne húzzam túl az ecsetet, ne remegjen bele a kezem, egyenletesen érintse az ecset a papírlapot és megfelelő legyen a húzott ív.

Az ablaktörő mozgása keltette hatást a térből kiszakítottam és síkra feszítettem. Így végeredményben három olyan munka került ki a kezeim közül, amelyekre a lendületesség mellett, a jól komponáltság, kifinomultság és letisztultság a jellemző. A megvalósítási folyamat közben kitűzött célommá vált, hogy a figurativitás és nonfigurativitás határán mozogva, a kontextus ismeretében felismerhető legyen a látvány. Ezzel szemben abban az esetben is izgalmas kompozíció táruljon a néző elé, amikor számára a cím ismeretlen.

A fogalmazásom bevezető részének első mondata némileg megbotlik, hiszen az alkotásomat már úgy említettem, mint sorozat. Valójában elsősorban nem sorozatnak készült. Több verziót is készítettem annak érdekében, hogy legyen választási lehetőségem és az elképzeléseim közül ki tudjam választani a legtokéletesebbet. Végül azonban megtartottam mind a három próbálkozást, hiszen egyszerre voltak kellően különbözőek és összetartozóak is. Ha jobban belegondolunk, akkor az ablaktörő sem mindig ugyanazt a mintát hagyja maga után a szélvédőn.

A végleges alkotásokat eredetileg egy 42x42 cm nagyságú papírlapra készítettem abból a célból, hogy a lelógó 1-1 cm segítségemre legyen a paszpartuzásban. Végül mindegyik 50x50 cm-es paszpartut kapott 40x40 cm kivágással.

A címadás lényegében nem volt megterhelő feladat, mert úgy gondoltam, hogy a koncepciómhoz hű ábrázolás tárgyát fogom benne szerepeltetni. Ez két ágra bomlott: az ablaktörő és a szélvédő szóra. Az általam létrehozott látvánnyal a valóságban a szélvédőn találkozunk, ezért igazából fel sem kellett tennem magamban a kérdést, hogy melyiket válasszam.

A műalkotások technikai kivitelezése ránézésre és olvasva sem egy hosszú és bonyolult procedura. A munkafolyamat oroszlánrésze a fejemben zajlott le. A pályamunka elkészítése során egy gondolatmenet alakult ki bennem, amely obszerválással született meg. Nem elégedtem meg szimplán a tényekkel, miszerint egy hétköznapi és unalmas jelenség került síkban való ábrázolásra. Úgy éreztem, hogy a sorozatba lelket kell öntenem és egy mögöttes jelentéssel feltöltenem. A kiindulópontom az volt, amit már eleve a szemem előtt találtam: a mindennapi szokványos látvány, az ablaktörő és mozgása, a szélvédő és az esőcseppek. Ezután következett az önmagam megfigyelése. A következő szituációkat, személyiségjegyeket, illetve mindennapi gondolatfoslányokat vettem elő:

1. Az egyéniségemre jellemző a maximalista gondolkozás, a precizitás, a bizonytalanság, a makacsság és a szorgalom.
2. Aggódás a múlt eseményein és a jövő kiszámíthatatlanságán.
3. A fiatalssággal járó tettvágy és kibontakozás, amelyet visszatart a folyamatos megfelelési kényszer, esetleges anyagi problémák, valamint a mentális és fizikai kiégés érzete.
4. Ha már a koncepció magját képezi a hétköznapiaság, akkor ehhez kapcsolódik az örökös rohanás, a pénz és gazdasági jólét minduntalan üldözése. Velejárója az önmagunk elvesztése, amelynek súlya napról napra növekszik bennünk.
5. A jelenben tomboló káosz, gyengeség és folyamatos elnyomás. Az ember nemcsak a gyakran szorongást gerjesztő munkahelyére és iskolájába ingázik, hanem a fejben megjelenő nyugtalanságot okozó gondolatai között is. Mivel ez a kijelentés vitaindító lehet, ezért kiemelném azt, hogy elsősorban magamból és a hozzám közel álló emberekből indultam ki. Erre például szolgálhat a középiskolai bántalmazás, amely egy közel sem szokatlan körülmény.

Számos elképzelés fogalmazódott meg bennem, mely egy és ugyanazon központ körül forgott, egymással bizonyos szinten kapcsolatban állva.

Az előbb felsorolt gondolatokat egy csomóba terelve alakult ki a kerek egész. Summázva a részelemeket a következő összetett értelmezés született meg: A szélvédő egyik oldala jelképezi a múltat a másik pedig a jövőt. A vezető nézőpontja, ahonnan próbál a sűrű esőn átlátni és ezáltal előre vinni önmagát, a jelen metaforája. Az ablaktörlő jelenti a múlt és a jelen közti ingázást, az aggodalmat, valamint a megoldások keresését az adott problémákra. Általánosságban az emberek függőjévé válnak a feszengésnek és a nyugtalankodásnak. Sokszor abban is komplikációkat látnak, amiben valójában nincsenek. Hozzá vagyunk szokva a véget nem érő rágódáshoz és a fejben helyet foglaló folytonos ingázáshoz. Energiát nem kímélve, pánikolva, sietve igyekszünk elsöpörni a ránk zuhanó bonyodalmak és gyötrelmek esőcseppjeit annak érdekében, hogy lássuk, merre tudunk előre haladni. Ha a három alkotásból kettőt elforgatunk, akkor egy kört kapunk eredményül, ami jelképezi ennek a szenvedésnek az örökös körforgását.

Véleményem szerint sehol nincs törvénybe foglalva az, hogy ilyenkor nem lehet megállni és türelmesen kivárni, hogy elvonuljon a vihar. Abban az esetben, amikor komoly a helyzet, akkor az autóban ülve sem fog az ember nekiindulni az útnak, ha ezzel veszélyeztetni önmaga vagy mások épségét. Ezzel arra szándékozok kilyukadni, hogy nincs értelme minden

áron küzdeni azért, hogy előre jussunk, miközben az elménkben égháború tombol. Ilyenkor érdemesebb várni és rendet tenni.

Összefoglalóan ez a pályamunka az első nonfiguratív alkotásaim közé tartozik, amely készítése során új tapasztalatokat szerezhettem. Egy terv megvalósítása soha nem zajlik zökkenőmentesen, viszont pozitívumnak számít az, hogy a hibákból tanul az ember. Utólag a címen is elgondolkodtam. Felmerült bennem, hogy lehet előnyösebb lett volna, ha a címadásnál nem került volna a figurativitás előtérbe, hanem homályban tartottam volna a mögöttes jelentéséhez kapcsolódva. Úgy érzem, hogy az alap koncepciót – miszerint egy unalmas jelenség kerül a vizualitás középpontjába – sikeresen kiviteleztem. Erre a sorozatra alapozva a továbbiakban szándékozom olyan grafikákat készíteni, amelyek hasonló képi elemekből épülnek fel, illetve esetleg ugyanazon elképzelésből indulnak ki.